www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 731), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXX. Число 44. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 24. лютого, 1922.

VOL. XXX. No. 44. Jersey City, N. J., Friday, February 24, 1922. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ЗАГИБЛЬ НАЙБІЛЬШОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ВОЗДУХОПЛАВА І 34 ОСІБ З ЙОГО ЗАЛОГИ

НА ПОЛЯХ У ВЕРДЖИНІЇ ЗГОРІВ ВОЗДУХОПЛАВ „РОМА" І ЗГИНУЛО 34 ЧЛЕНІВ ЙОГО ЗАЛОГИ. — 8 ОСІБ РАНЕНИХ, А ЛИШЕ 3 ВИЙШЛО ЦІЛО.

НОРФОЛК, ВА., 22. лютого. — Вчера стрінуло велике нещасте американський воздухоплав „Рома" і його залогу на тутешніх полях Гемптон Ровдс.

Воздухоплав (воздушний корабель) „Рома" відлетів був тому кілька годин з Вашингтону і тут спокійно плив воздухом у висоті яких 1000 стіп, коли нагло зачав спадати вдолину і занятий огнем упав долів великою купою горіючого румовища.

Залога „Роми" складалася з 45 осіб, головно з американської армії. З них 35 згинуло на місці, 8 було тяжко ранених, а лише трох якимось чудом вийшло ціло.

Нещасте „Роми" се великий удар для американського летництва.

Катастрофа, як догадуються, повстала наслідком зломаної керми і дальшого запалення та пожежі цілого воздушного корабля.

Воздухоплав „Рому" купило торік американське правительство від італійского правительства за $200,000. Він був 410 стіп довгий і виглядав як величезний морський пароплав. Був заосмотрений в італійські мотори, які гнали воздухоплав 80 миль на годину, але американські військові летуни хотіли лет воздушного великана прискорити і замінили мотори на американські. Дали до „Роми" 6 нових моторів марки „Либерті" (звісної з часу війни) о сили по 450 сил. коня. По доставі до Америки і переведених змінах в машинерії „Роми" оцінювано її тут на $1,000,000. „Рома" була гордостю американської армії і була звісна в цілому світі яко один з найбільших воздухоплавів.

Заповідають, що Конгрес у Вашингтоні зачне доходження над справою загибелі найбільшого теперішнього американського воздухоплава і відмовить дальших видатків у буджеті на воздухоплави, поки вони не могти-муть більшого забезпечення проти вибухів і страти людського життя.

Загибіль „Роми" прийшла власне в пору, коли американське правительство виготовило було плян її лету понад весь американський континент.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ІНТЕРЕСУЄТЬСЯ НЕДАЛЕКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ У СПРАВАХ БЛИЗЬКОГО СХОДУ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 22. лютого. — Дня 1. марта с. р. зачнеться в Парижі конференція алянтських премієрів у справах Близкого Сходу, а зокрема у справі зміни договору із Севр, у Франції, який підписано між алянтськими державами і Туреччиною, а проти якого Турки протестують чинною воєнною боротьбою, що її ведуть з Греками, котрі на основі сього севрського договору вийшли побідниками.

З уваги, що ся конференція в Парижі буде рівнозначна з Найвисшою Радою, правительство Злучених Держав поручило американському амбасадорови в Лондоні, Джордженви Гарві, взяти в ній участь і боронити інтересів Америки та її горожан.

Американське правительство обстоює засаду президента Гардинґа і державного секретаря Гюса про рівність і свободу у підприємствах для всіх у цілому світі і тому хоче ту засаду піднести і на недалекій паризькій конференції у справі Близкого Сходу, а зокрема для оборони інтересів американських горожан, що в краях Далекого Сходу мають інтереси в копальнях нафти та в інших бизнесах або ведуть культурну роботу.

Амбасадор Гарві має заявитися за обороною американських інтересів в Мезопотамії, Персії, в Палестині, в Туреччині і на Балкані.

В американських торговельних кругах спеціяльну увагу присвячують паризькій конференції у справі Близкого Сходу.

Вони вказують на те, що Америка мусить інтересуватись відносинами на Близкому Сході, а зокрема долею Царгорода (Константинополя), який є ключем до торговлі з Балканом, Малою Азією, УКРАЇНОЮ, Кавказом і північною Персією.

ВІЙСКО В СТРАЙКОВІЙ ОБЛАСТИ В СТЕЙТІ РОВД АЙЛЕНД.

ПРАВИДЕНС, Р. АЙ., 20. лютого. — До Понтіяк, Р. Ай., прибуло стейтове військо здавити бунт сторонників страйкарів в тамошних тканьких фабриках. Се є кавалерія, яка має зі собою гармати і скорострілы.

Крім того візвано на поміч 4 компанії федеральної надбережної артилерії.

Фабрики в Понтіяк є власностю Б. Б. і Р. Найт Ко. Працювало там 500 робітників.

Страйк проголошено яко протест проти зменьшення заробітних платень о 20% і підвисшення годин праці з 48 годин на 55 годин.

Нюйорські Українці другий раз спалили польський прапор з польським орлом під польським консулятом в Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 22. січня. Нині в день Вашингтона, уладила тут нюйорська „Ліґа Американських Горожан і Ветеранів Українського Роду" три демонстрації і одно велике маніфестаційне віче для протесту проти польського наїзду на західні українські землі.

Наперед демонстранти розділились на дві групи. Одна дійшла на долину міста під „сіті гол", а друга на гору міста під французький консулят при 9 іст 40-ій улиці. Там уставились рядами з таблицями, які голосили про польський наїзд і розбої на українських землях і винили Францію яко опікунку Польщі за її злочини.

Відтак обі групи демонстрантів окремими дорогами удались під польський консулят при 57-ій улиці і 3-ій евеню. Поляки видно сподівались української демонстрації, бо богато їх там було зібралось. Коли Українці уставились рядами і виняли великий червоний польський прапор з білим орлом, щоб його підпалити, приготована поліція прискочила і видерла його з рук тих, що тримали держак і запальні прилади. Але нараз прискочило кількох українських жовнірів американської армії, котрі видерли від поліції польський прапор і віддали палачам, які вже спокійно обляли його бензиною і серед окликів (в англійській мові): „Ганьба Польщі! Проч з Польщою! Проч з польськими наїздами і розбоями!" спалили знамя польської неволі до тла. Згарки зібрані топтали ногами. По спаленню знамени польської неволі демонстранти зняли шапки, відспівали американський і український гимн та спокійно розійшлись домів.

ВЕЛИКЕ ДЕМОНСТРАЦІЙНЕ ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ.

Пополудни відбулось у великій салі „Кулер Юніон Гол" при Астор плейс велике українське маніфестаційне віче також для протесту проти наїзду Польщі на західні українські землі.

Саля була заповнена. Учасників було понад 2,000; в тім чимало Американців, для поінформовання яких се віче скликано.

Головою віча був бувший президент міської ради Ню Йорку Ф. Г. ЛЯ ҐВАРДІЯ. Він виголосив вступну промову, в якій докоряв алянтам, що оставили українські землі, а зокрема Східну Галичину в неволі Польщі, додаючи, що якби алянти хотіли, то вистарчило б їм сказати одно слово, аби скінчити польську неволю в українській Галичині. Він казав, що цілий американський нарід стане в обороні поневолених Українців, якщо вони зуміють як слід його про се поінформувати.

Кромі того виголосили ще довші промови по англійськи МОРГЕН Т. ДАННОЛІ, адвокат і бувший урядовець міста Ню Йорку, і МИЛТОН РАЇТ, бувший начальник Українського Інформаційного Бюра в Ню Йорку, а по українськи Др. СЕМЕН ДЕМИДЧУК і СТЕПАН ДЕМБИЦЬКИЙ.

По промовах ухвалено відповідні резолюції, які переслано до президента Гардинґа і до Конґресу у Вашингтоні.

Віче закінчилось відспіванням національних гимнів.

Нюйорська американська преса подала звіти про демонстрації і про віче.

Два дневники подали на видному місці фотографічні знимки демонстрації.

СПРАВА ПРИСКОРЕННЯ ВИРІШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНОВИЩА СХІДНОЇ ҐАЛИЧИНИ

Польський дневник „Курер щоденни", який виходить в Бонтоні, Месс., у виданню з 20. т. м. подає отсю телеграму з Женеви:

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 19. лютого. — Під впливом аґітації митрополита Шептицького і української іміґрації в Америці на найблизшій сесії має бути розглянена справа Східної Галичини.

Після всякої імовірности Рада Ліґи Народів передасть сю справу алянтській Найвисшій Раді. В поінформованих кругах заявляють, що постанову про приспішенне вирішення справи Східної Галичини принято на нарадах англійської делеґації з американськими державними мужами у Вашингтоні.

Замітка. — Ся телеграма імовірно походить з польських жерел. Але проте вона замітна тим, що доносить, що алянти мають прискорити вирішенне справи Східної Галичини.

МІЖ ІРЛЯНДСЬКИМИ ЛІДЕРАМИ ВОРОГУЮЧИХ ГРУП ПРИЙШЛО ДО ПОРОЗУМІННЯ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 22. лютого. — Імон де Валера заявив тут нині, що між ворогуючими групами „шин-фейнерів" прийшло до порозуміння.

Лідери обох груп порозумілись і відложили конвенції, поки не буде уложена конституція для нової Ірляндської Вільної Держави.

ПОЛИТИЧНА КРІЗА В ІТАЛІЇ.

РИМ, столиця Італії, 22. лютого. — Всі заходи для створення нового міністерського кабінету, який мав би довіре більшости італійського парляменту, показались досі безуспішними.

Заповідають, що дальша невдача могла би довести до розвязання парляменту і розписання нових виборів.

„МАЛА АНТАНТА" НЕ МАЄ ОХОТИ УДЕРЖУВАТИ БУВШОГО АВСТРІЙСЬКОГО ЦІСАРЯ КАРОЛЯ.

ПАРИЖ, 22. лютого. — Держави „малої антанти" (Чехословаччина, Югославія і Румунія) заявляють, що особисті маєтки бувшого австрійського цісаря Кароля є такі великі, що він може з них з родиною вигідно жити. Длятого їм не подобалось домаганне алянтів, щоби вони платили на удержанне Кароля і його родини.

БОЙКОТ ПИВА В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 20. лютого. — Національна федерація перевозових робітників оголосила бойкот пива яко відповідь на підвисшені ціни пива і зменьшенне заробітних платень в броварах.

Федерація пазнує бойкот пива серед усіх перевозових робітників в Англії, який обняв би до 1,000,000 робітників.

ЗАСУД ДВОХ МОСКОВСЬКИХ КОНТР-РЕВОЛЮЦІЙНИХ ОФІЦИРІВ.

МОСКВА, столиця Московщини, 22. лютого. — Большевицький воєнний трибунал засудив двох офіцирів за контрреволюцію. Се є полковники Атанасев і Мамюкін, котрі служили за Колчака і Денкіна і брали чинну участь в праці для повалення большевиків.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРОХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ

Французькі соціялісти разом з англійською Партією Праці роблять заходи, щоби відновити одноцілий Соціялістичний Інтернаціонал. В тій цілі хотять скликати конференцію орґанізацій та партій всіх трох Інтернаціоналів.

Зїзд незалежних соціялістів Німеччини, який відбувся з початком січня с. р., погоджуючися з такою пропозицією, звернувся до робітництва з маніфестом, щоби воно працювало в напрямі зединення та одноцілого пролетарського фронту і довело до сього, щоби всі три екзекутиви трох Інтернаціоналів скликали спільну конференцію.

Конференція мала би відбутися з весною с. р. На дневному порядку були би найважнійші справи, а саме: 1) економічне положенне Европи, 2) оборона боротьба пролетаріяту проти реакції.

В конференції мали би взяти участь всі робітничі партії, які стоять на становищі боротьби кляс; мають за свою ціль боротьбу з капіталізмом; та признають необхідність спільної акції для всього пролетаріяту.

ЗЇЗД ЛЯЦЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИЧИНІ.

Дня 6. лютого, відбувся у Львові зїзд польських кольоністів зі Східної Галичини. На зїзді прийшла нова Вчера...

ДОВГ САСКАЧЕВАНУ.

Загальний довг провінції Саскачевану виносить $50,124,995. Коли його розділити на 760,000 душ населення провінції, то на кожду голову припадає $54.67 довгу. При кінці 1920 р. довг Саскачевану виносив $41,549,-480, або на кожду голову $49.-86.

Буджет на біжучий рік буде виносити около пятнайцять міліонів долярів.

„ПОЛЬСЬКА ДЕРЖАВНА ПАРТІЯ".

З Варшави доносять:

Під впливом президента міністрів Поніковського іде праця над злиттєм „конституційної" та „міщанської" партії в одну. Головним чином ходить о протиділанне впливам народово-демократичної вшехпольської партії на міщанські фахові круги.

УБИЙСТВО ЧЕРЕЗ ДОЛЯРИ В ГАЛИЧИНІ.

В Постолові, під Ліском, напали бандити на дім Андрея Бориса, і замордувавши його вистрілом з револьвера, ограбили скрипи в наділ, що в підсховані доляри. Якеж було їх розчарованне, коли переконались, що кубер порожний, що З Америки привіз доляри не Андрій Борис а його сусід. Бандити помилились о один дім і замордували Бориса через помилку. Трох з них вже арештовано.

НОВА ГОЛОДІВКА ВЯЗНІВ У ЛЬВОВІ

Політичні вязні у Бриґідках розпочали з дням 14. с. м. знову голодівку наслідком нелюдського поводження з ними тюремної служби і дозорців. Суддя крайно нетолерантний і не дозволяє побачення вязнів з ріднею. Трох вязнів сиділо в темниці за опір проти нелюдського поведення наглядачів.

СЕКЦІЯ ДЛЯ ПІДКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Дня 16. січня відбулося в Празі, столиці Чехословаччини, засіданне референтів усіх міністерств у справі нової адміністративної й політичної програми для Підкарпатської України. Для сих справ зорганізовано окрему секцію в президії міністерської ради. Засіданне відбулось під проводом д-ра Бенеша.

НЕДОЛЯ ДІТИЙ ІЗЗА МОРОЗІВ В ГАЛИЧИНІ

Сильні морози, які панують тепер в Галичині, а які доходять до 25 степенів Цельзія, спричинюють часті відмороженя, яких жертвою падають переважно шкільні діти. Звичайно бідні діти, які не мають в що убратись, перестуджуються та відморожують уха і пальці у рук і ніг.

НІМЦІ НЕ МАЮТЬ НАДІЇ НА УСПІХ ҐЕНУЕНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ І НЕ ВІРЯТЬ У ВІДБУДОВУ РОСІЇ

БЕРЛІН, 22. лютого. — Французький амбасадор в Берліні повідомив німецьке правительство, що Франція звернулась до Великої Брятанії з предложенням, щоби відложити речинець скликання міжнародної господарської конференції в Ґенуї.

Се і становище німецького правительства у справі сеї конференції причинилось, що німецька громадська думка не має великих надій на успіх сеї конференції.

Новий німецький міністер заграничних справ Валтер Ратенав промовляв учера на комісії заграничних справ парляменту (рахстаґу) про теперішні міжнародні відносини. Він сказав, що тоді мати великі надії на ґенуенську конференцію, коли нема згоди про неї між Анґлією і Францією і коли Америка відказується від участи в сій конференції, а тимсамим і в допомозі для економічної відбудови знищеної світовою війною і промисловою руїною Европи.

Також Німці не мають надії на участь Німеччини у відбудові Росії та в бизнесі Німців з приводу сеї участи. Доведавна запевняли, що магнат німецького промислу Гуго Стінес має великі надії на недалекі виграши німецького бизнесу в Росії, але тепер, як кажуть, він переконався, що се є пустою мрією, бо Росія тепер так є знищена економічно і фінансово, що не дозволить на такі бизнеси. Росія тепер

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

В Джерзи Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

На відміну зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Не оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ТУРБУЮТЬСЯ ДОЛЕЮ НЕ СВОЄЇ ГАЛИЧИНИ.

ПОСТАНОВИ НАЧАЛЬНОЇ РАДИ ППС. (ПОЛЬСЬКОЇ ПАРТІЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ).

На засіданню начальної ради ППС. (польської партії соціялістичної), яке відбулось дня 22. січня с. р. у Варшаві, порушувано теж і справу Східної Галичини.

З членів начальної ради із Східної Галичини були на тому засіданню посли Діяманд, Ліберман, Гавснер, зелізничник Шаласи зі Станиславова і Марковська з Борислава.

Після донесень варшавської польської соціялістичної газети „Роботнік" по резолюції за зєдиненням Вилєнщини з Польщею на основі автономії, приступлено до нарад над справою Східної Галичини.

Посол Пужак зреферував рішення попереднього засідання начальної ради та діяльність комісії в сій справі.

Посол Недзялковський мотивував проект територіяльної автономії для Східної Галичини та обговорив справу границь автономічної території.

Проти того виступив посол Гавснер зі Львова, який заявився проти територіяльної автономії, а радив дати Українцям тільки національно-культурну автономію.

В дискусії забирали голос: Квапінський, Голуфко, Ліберман, Прагер, Перль, Щерковський, Пужак, Поснер, Заремба і Діямандь.

Внесене посла Гавснера, щоби вибрати комісію для опрацьовання проекту національно-культурної автономії та внести його в „сеймі", дістало тільки два голоси і перепало.

ПРИНЯТО ОТСЕ ВНЕСЕННЯ ПОСЛА НЕДЗЯЛКОВСЬКОГО:

„1. Начальна рада дає повновласть союзови польських соціялістичних послів в найкоротшому часі внести в сойми проекти автономічних законів для Східної Галичини і Волині, по думці вказівок, ухвалених на засіданню начальної ради дня 20. жовтня, 1921.

„2. Начальна рада рішає, що в склад автономічної території Східної Галичини має входити також Львів та підкарпатський нафтовий басейн".

УХВАЛЕНО ОТСЕ ВНЕСЕННЄ ПОСЛА ПЕРЛЯ:

„Начальна рада поручає, щоби польські соціялістичні посли по зредагованню подробиць проекту територіяльної автономії для Східної Галичини, після принципів принятих радою, зараз предложили сей проект „сеймови".

Внесене посла Лібермана, щоби за сим домаганнем розвинути енергійну акцію в „сеймі" та примусити польський уряд внести такий проект і пильнувати, щоби його скоро ухвалено, — перепало.

Зате принято внесение посла Гавснера, щоби заінтерпелювати польський уряд, яке займає становище в справі Східної Галичини.

Далі принято отсе внесение Щерковського:

„Супроти що раз більше примінюваних польським урядом МАСОВИХ РЕПРЕСІЙ. ДО УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО І КУЛЬТУРНОГО РУХУ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ТА НА „КРЕСАХ" (чомусь соромно було сказати: на Волині Холмщині, Підлясю!) та супроти репресій проти робітничого руху загалом, начальна рада ППС. безпощадно осуджує сі репресії і домагається затвердження у Східній Галичині і заголом на „кресах" свободи робітничого руху як політичного так і культурного, загарантованої в конституції. Згідно з тим взиває своїх послів до енергійної акції в сій справі в „сеймі".

Вкінці принято теж отсе внесение редактора Голуфка:

„Начальна рада ППС. ухвалює відкликати своїх представників з „комітету оборони будучини Львова".

Супроти ухвалення таких резолюцій посол Гавснер і Шаласи зі Станиславова заявили, що не погоджуючися з ними, складають свої мандати до начальної ради ППС. Але, доносить „Роботнік", сеї резиґнації не принято.

ГОЛОС ГАЗЕТИ „РОБОТНІК".

Справі сих резолюцій та становищу ППС. в справі автономії для Східної Галичини, присвячує „Роботнік" передовицю з 24. січня с. р. Стаття признає, що ППС. висуває справу автономії тільки з боязни „о тривкість будьні і розвиток Польщі" і тому, що фактом є, що справа східних границь Польщі є справою міжнародньою, та що посла Діямандa підчас його поїздки до Англії минулого року скрізь питались, що Польща робить у Східній Галичині. Признає, що супроти революції та освідомлення навіть найменьших народів, силою і переслідуваннями навіть найсильнійша держава не всилі зробити щось.

З тону „Роботніка" слідно, що резолюції ППС. є властиво демонтрацією для граничних соціялістів.

СТАНОВИЩЕ ЛЬВІВСЬКОГО ОРГАНУ ППС.

Львівська польська соціялістична газета „Дзєнік людови" у виданню з 27. січня, подаючи за Роботіком повисші резолюції, заявляє таке:

„Ухвали сі, які дотичать Східної Галичини, є суперечні з однодушною опінією цілої партійної організації заінтересованої частини краю. Супроти злегковаження сеї опінії начальною радою ППС., тутешні організації будуть мусїти заняти становище".

Всі ті ухвали польських соціялістів у справі Східної Галичини не мають на ділі жадного значіння.

MEMENTO.

Оголошення Севрського договору з дня 20. серпня 1920 р. — Границі між Східною Галичиною, Польщею та Румунією. — Тривога в польських кругах. — День правди наближається.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Деякі католицькі чернецькі братства мають свій гаслом латинські слова: „memento mori" — „памятай про смерть". Стрічаючись між собою, лягаючи спати, встаючи від сну — вони все повторюють отсі слова: „памятай про смерть!"

Оттаке саме „momento" дістала тепер Польща в справі Східної Галичини. Офіціяльна Польща останніми часами все удавала, ніби та справа є для неї похована й запечатана під десятьма замками. Нині й нагадано: „memento mori"... „Памятай, що на тебе чекає смерть у Східній Галичині!"...

Для польської політики це є особливо прикрою несподіванкою, що отє „momento" прийшло нібито з приятельської сторони, а то з боку Франції. Париська приязнь показалась отже буком, що має два кінці: бив він досі по чужих, а тепер ударив і по Варшаві.

„momento", про яке тут мовиться — це оголошене Севрського договору з дня 20. серпня, 1920, про границі Чехословаччини, Румунії та Югославії на території бувшої австро-угорської монархії. Договір сей досі любенько лежав собі в архіві французького міністерства закордонних справ, і здавалося, що він ніколи вже не виглане на світ Божий. Але конець-кінцем Франція таки мусіла передати його для реґістрації й оголошення до секретаріяту Ліґи Народів, бо без такої реґістрації, по думці постанови артикулу 18. версайського договору, цей договір не мав би законної сили.

Севрський договір був наслідком рішення конференції в Спа, в Бельгії, з дня 10. липня, 1920. На тій конференції польський міністер закордонних справ В. Грабскі підписав заяву, якою **Польща признала алянтським державам виключне право вирішувати справу її східних границь та справу Східної Галичини.** Севрський договір, заключений 40 днів пізніше, докінчив те, що було розпочато в Спа, себто **встановив східну границю Польщі і разом з тим виразно означив територіяльні границі Східної Галичини, яко окремого краю.**

Границі ті для мас, Українців, не являються Бог-зна яким щастєм і навіть не покривають мінімума наших національних жадань. Вона майже у всіх подробицях повторює т. зв. „лінію Корзона", встановленою Конференцією Амбасадорів ще дня 21. падолиста 1919. Границя та починається коло узгіря „Каліч" в Карпатах, на границі повітів Ліско й Турка і йде далі на північ між Перемишлем і Мостисками, Равою Руською та Сокалем і кінчиться на давній російській границі.

Севрського договору Польща потім не підписала, бо кабінет Вітоса, який наступив на місце поваленого кабінету Ґрабского, рішучо заборонив свому тодішньому заступникови в Парижі Падеревському поставити на тім договорі свій підпис. Але його підписали великі алянтські держави, а рівно й Чехословаччина, Румунія та Югославія. Обовязуючу силу для Польщі цей договір, таким чином, має, і його оголошенне саме під нинішню хвилю є для Польщі дуже прикрою несподіванкою.

Офіціяльно Польща робить усе можливе, щоб зменьшити вражінне цеї події. Заступник Польщі при Лізі Націй, професор Аскенази, зложив у Секретаріяті Ліґи заяву, що Польща цього договору не підписала і тому він не є для неї обовязуючим. Офіціяльна польська телеграфічна аґенція зі свого боку виступила з повідомленнем, що оголошенне Севрського договору через Ліґу Народів має лише академічне значіннє. Але це тільки „добра міна при злій грі". Польща неофіціяльно не робить таємниці з того, що **подія може мати для польської окупації в Східній Галичині фатальне значіннє.**

Насамперед польська опінія дуже стривожена тим, що саме з боку Франції, саме від цього найкрасшого й найвірнійшого союзника, прийшов цей „удар в спину". Досі вважалось за певне, що в своїх претенсіях на Східну Галичину Польща в кождім разі може числити на безумовну поміч і заступництво Франції. Нині показується, що й на цю поміч не треба покладати занадто великих надій. Франція має далеко важнійші політичні завдання і клопоти, ніж вічно опікуватись внутрішньо-кволою, а разом з тим брутальною і ласою до чужого добра Польщею. Конець-кінцем вона може й зовсім пожертвувати нею — скажім, хочби для того, щоб уникнути поважнійших суперечок з Англією. А що **пацифікація Східної Галичини є одною з непохитних засад англійської східно-европейської політики, від якого вона не відступить,** то, чого доброго, може статись, що Франція принесе цю жертву, аби купити собі прихильність Англії в далеко важнійших справах. Що буде тоді?...

Наскільки польська опінія збентежена оголошенем Севрського договору саме під нинішню хвилю, показує **раптова зміна тону польської преси в справі Східної Галичини.** То можна було чути лише дикі вигуки: „не позволям!"... Нині, не кажучи вже про соціялістичні часописі „Роботнік" і „Трибуну", навіть такі вшехпольські органи, як „Пшеґльонд Вечорни", звертають увагу на конечність полагодити як найскорше справу Східної Галичини, яка „, з кождим днем стає пильнійшою"...

Навіть один з представників офіціяльної Польщі, міністер внутрішних справ, Довнаровичь, бувши цими днями в Краковї, мавши там розмову з представниками преси про актуальні справи польської політики, видусив із себе признанне, що „уряд здає собі справу з конечности скорої полагоди східно-галицького питання". Дотичні предложення міністерства закордонних справ (ага!) і справ внутрішних дійдуть вже незабаром до обмірковання політичного комітету ради міністрів. Довнаровичь обіцяв також уникати всього, що „могло би дразнити Українців"...

Між іншим, як польський міністер уявляє собі засаду „не дразнити Українців", це видно з такого красномовного факту. Львівський воєвода Ґрабовскі — той самий, якого був підстрілив Степан Федак — викликав своїми безглуздими розпорядженнями таке обурення навіть серед львівських Поляків, що його довелось усунути з посади. Якже ви думаєте, хто приходить на місце Ґрабовского? Приходить „заслужений діяч" з Тернопільщини, Станіслав Сроковскі, який у серпні, 1919, писав у краківській газеті „Нова Реформа" так:

„Власним польським оружем виковуємо собі польську границю на Сході. Шибениця, попереджена справедливим судом, мусить одначе зробити своє, хоч мали-б на ній повисити тисячі".

І на цього „мудрого" адміністратора, якого мудрість вичерпується шибеницями, покладається місія: „не дразнити Українців"! Можна собі уявити, як він ту місію виконає.

Та це польська інерція, що, польська звичка до сваволі і насильства, а не в останній мірі і польський фаталізм: „а може таки минеться!" Але в глибині душі вже міцніє певність: **Ні, таки не минеться!** І оте „momento", що так несподівано прийшло з французької сторони, ще більше скріплює ту певність.

Берлін, 1. лютого.

Радянин.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

На справу вирішення державного становища української Галичини вони не вплинуть, бо се справа міжнародня і про неї не будуть рішати ані польські соціялісти, ані вшехполяки, ані ціла Польща, а тільки другі великі держави, котрі будуть вирішувати міжнародні справи Европи і границі нових неустелаих держав.

Польські політики, звісні зі своєї обмежености і глупости, не бачать дальше свого носа.

Українців се інтересує лише остільки, щоби знали шляхи, якими ходить польська політична глупота. Позатим всякі польські „становища" в українських справах Українців цілком не обходять.

ГОЛОСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО СПРАВУ ПОЛЬСЬКОЇ „АВТОНОМІЇ" ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ.

„САМОРЖОНД ВОЕВУДЗКІ".

Львівський вшехпольський дневник „Слово польске" з 27. січня с. р. в передовині остро нападає на ППС., на людовців і міністра Довнаровича за се, що вони відбирають від Польщі Східну Галичину. По думці „Слова польского", Східна Галичина не потребує територіяльної автономії, „бо за сим не вислали до польського уряду ні одної петиції Українці, та що ні Українці ні Поляки зі Східної Галичини про автономію ніколи нікого не просили". По думці „Слова польского" можлива є тільки така розвязка: **„АБО ПОЛЬЩА — АБО НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНСЬКА РЕСПУБЛІКА. Третього виходу нема".**

Не позабуло „Слово Польске" про вислів симпатій для Гавснера і львівської ППС. за їх становище проти автономії та за оборону львівського воєводи Ґрабовського, який не боїться Українців.

В тому самому числі „Слова польского" находиться се письмо „народової організації" (ославленого ворога Українців Прушинського):

„І. В справі помислів територіяльної автономії для Східної Галичини, форсованих залими ворогами Польщі, солідарно заняли становище представники всіх сторонництв на конференції у Львові 20. жовтня, 1920, та ціла „кресова" суспільність на масових вічах і зборах (памятне віче Прушинського у львівському ратуші).

Повним заспокоєнем оправданих домагань Українців є „саморжонд воєвудзкі", при забезпеченню Полякам більшости у воєвудських „сеймиках". Територіяльна автономія була би в теперішних умовах пляновим приготованнєм негайного відірвання сеї країни від Польщі, запропащеннєм Поляків та віддаванем їх на нелюдскі українські муки (!). На територіяльну автономію недозволимо ніколи і в боротьбі проти сеї впадемо ліпше всі трупом, в боротьбі за Польщу".

Іменем 79 вшехпольських організацій Східної Галичини висловлює резолюція перекоманне, що в нюдному „сеймовому" сторонництві не найдеться Поляк, котрий голосував би за проектом ППС.

Друга частина резолюції звертається проти польського уряду, який боронить Польщу перед Українцями і соціялістами „в спосіб дуже непородний і мягкий".

СТАНОВИЩЕ ВАРШАВСЬКИХ ВШЕХПОЛЯКІВ.

Варшавський дневник „Пршеґльонд вечорни", який дотепер ішов рука в руку із „Словом польским" та обстоював думку безпощадного поступовання супроти Українців, в статті з 25. січня с. р. звертає увагу польського уряду на необхідність полагодження справи Східної Галичини, яка з кождим днем стає більше пекучою. Се часопись складає всю вину на кабінет Вітоса за се, що він не старався розвязати сеї справи зараз після риського договору, що було би напевно прихильно принято державами Европи. Через байдужність бувшого кабінету теперішний уряд Поніковського має в сій справі великі трудности до побореня. Дальше докоряє та часопись польському урядови, що й він дальше зволікає з тою справою.

Стаття ся походить від олишнього вшехпольського кореспондента з Відня А. Новіцького, який досі вішав пси на Українців.

ЗАПИСИ В ГОТІВЦІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Ч. 1044

(Подаємо в такім порядку як приходять зголошення).

37. Вр. св. Арх. Михаїла, від. 15 У. Н. С., через п. П. Козака, Бриджпорт, Па. 25
38. З громади Честер, Па., через п. Г. Перчака 1,060

Зложили:
Гриньків Михайло 10
Бобяк Василь 10
Весаловский Михайло 10
Ґоґут Стефан Куренда 10
Яцик Василь 5
Шумський Олекса 10
Давиз Григорій 5
Маюур Михайло 5
Бразів Михайло 10
Новак Василь 5
Куріца Михайло 5
Будинкевич Григорій 10
Ґроць Микола 5
Волянський Василь 10
Лема Петро 10
Петрик Осип 20
Равлик Юрко 10
Ґрицак Іван 10
Дольський Володимир 5
Бакалець Микола 10
Бревус Данило 5
Кацьобан Вартоломей 10
Яцик Михайло 5
Стецій Іван 5
Стецишин Микола 5
Рубаш Микола 5
Щербак Кость 10
Ґрам Василь 5
Онисько Теодор 10
Януш Олекса 5
Петрик Іван 10
Сидор Дмитро 5
Тов. Запорожська Січ 50
Тимань Петро 10
Славута Петро 10
Дідух Іван 5
Кобільник Дмитро 25
Тимчій Григорій 10
Перчак Григорій 10
Дацишин Михайло 5
Рогач Евген 10
Василюк Мартин 5
Коваль Юрко 5
Бандровський Григорій 10
Мисак Марія 10
Тимчій Григорій 10
Матяс Григорій 25
Мороз Іванко 50
Левчишин Теодор 5
Андрій Михайло 10
Кушак Іван 5
Пінчак Катрина 25
Макуч Осип 10
Лоцюнак Григорій 50
Косик Василь 25
Щербак Іван 5
Фелина Семен 10
Пітнер Рудольф 15
Ягаз Василь 15
Ведолоський Осип 5
Майдорда Микола 15
Бринтієвич Осип 5
Шпір Василь 10
Михальчишин Іван 10
Костак Іван 10
Крайчак Дмитро 10
Івасів Григорій 5
Урбан Теофіль 5
Бакалець Филип 5
Демків Степан 25
Ворончак Іван 25
Лекуш Василь 25
Костик Микола 10
Карачок Василь 10
Яцик Іван 10
Зварич Михайло 10
Олійник Андрій 10
Войтович Тома 10
Бр. Сошестів св. Духа 100
Парох Соп. св. Духа 50
Козак Семен 10
39. З громади Н. Тонаванда, Н. Ґа., через п. А. Федоровича.. 105

Зложили:
Федорович Антін 10
Федорович Магдалена 5
Федарович Володимир 5
Федорович Мирослава 5
Богдан Іван 10
Богдан Катерина 5
Богдан Миколай 5
Богдан Петро 5
Турецький Іван 5
Турецька Марія 5
Качоровський Антін 5
Качоровська Анастазія 5
Баран Іван 5
Дужий Стефан 5
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 115 Провидіння 25
40. Кметво Іван, Йорканд, О. 10
41. З громади Дітройт, Міч., через о. В. Довгоцича 115

Зложили:
Буртник Микита 10
Коваль Василь 10
Дзугош Денис 10
Загородний Павло 10
Н. Н. 10
Дідух Іван (Дмитрів) 10
Софінський Микола 10
Дембіцький Микола 10
Недвідь Іван 10
Сидор Іван 5
Іваниць Осип 5
Сидор Іван 5
Буртник Микита 5
Гарбовий Михайло 5
42. З громади Гренвиц, Н. Ґа., через о. І. Велигорського 10

Зложили:
Куленич Михайло 5
Стеф Онуфрій 5
43. З громади Історія, Л. Ая., Н. Ґа., через п. П. Копана 135

Зложили:
Бр. св. О. Николая, відділ 5 У. Н. Союза 50
Сидор Іван 10
Бриґадир Стефан 10
Дзунзда Никола 10
Макурек Олекса 10
Климишин Антін 5
Климишин Марія 5
Перій Еміля 5
Кошан Петро 5
Микуляк Юрко 5
Климишин Петро 5
Гнатишин Іван 5
Заваделький Андрій 5
Олійник Прокіп 5
44. Спасюк Юрій, Вайдиґ Голф, В. Ва. 5
45. Тов. „Просвіта", Вайстон, Н. Ґа., через п. М. Дзарського 10
46. З громади Джерзи Сити, Н. Дж., через п. К. Піддубнивіна 110

Зложили:
Нелесний Ефрем 10
Лінка Онуфрій 5
Прийдун Юрко 5
Гнатн Олійника 5
Миколайн Данилко 5
Данас Тимко 5
Нелемір Петро 10
Колідз Деонизій 5
Бурин Марко 5
Проник Іван 5
Коваль Петро 5
Бурдига Данилй 25
Шустанич Бартоломей 5
Нестор Мих. (даровано) 5
Кухар Гаврило (даровано) 5
47. Від Укр. Гр. Православної Церкви в Трентон, Н. Дж., через о. В. Каськова 55

Зложили:
Канюка Семко 5
Шегеда Олекса 5
Мартинів Микола 5
Єдинський Іван 5
Терленький Іван 5
Гуль Дмитро 10
Рогоза Петро 10
Дацович Михайло 5
Купецький Матій 5
48. Бр. св. О. Николая, від. 224, Кол Рідж, Па., через п. Гр. Кривицького 10
49. Кобіяник Михаїл, Філядельфія, Па. 5
50. З громади Джамейка, Н. Ґа., через п. Я. Претику 120

Зложили:
Бр. св. Юрія, від. 160 У. Н. Союза 100
Білоус Петро 5
Зимляк Йосиф 5
Лесів Михаїл 5
Лісий Теодор 5
51. З громади Нюарк, Н. Дж., через п. І. Мудровського 15

Зложили:
Садовий Теодор 5
Кецко Петро 5
Стахура Гаврило 5
52. З громади Ню Йорк Сити, через п. Др. С. Демидчука 2,130

Зложили:
Вагула Теодор 5
Савицький Михаїл 5
Н. Н. 25
Дрищ Юліян 25
Подлесна Юстина 5
Куцик Стефанія 5
Головчак Ілько 5
Скорик Марія 5
Моток Володимир 10
Моток Геня 5
Голубович Михайло 5
Гулька Антін 5
Гурин Никола 10
Качараба Стефан 10
Фенік Михайло 10
Пшинник Осип 10
Антонів Андрій 5
Копій Іван 10
Дусановський Михайло 10
Бурнинк Пантелеймон 10
Сидор Марія 10
Редчук Петро 10
Порада М. 10
Панчак Юліян 10
Ільків Михайло 10
Хомів Йосиф 10
Хома Текля 5
Турин Іван 25
Марків Николай 20
Бучинський Василь 10
Литинович Каролїна 5
Лисков Гринько 5
Давидів Марія 20
Боднар Матвій 25
Притка Іван 10
Мрс. Мері Кеч 5
Карищин Михаїл 10
Мороз Павло 10
Шушк Гринько 10
Соятис І. 5
Кітунський Іван 10
Зондла Іван 10
Городецький Іван 10
Онуфрик Теодор 15
Возьний Михайло 5
Ваяборний Пилип 20
Назаревич Стефан 5
Яворський Данило 5
Заяць Іван 10
Заяць Федко 10
Белдарчук Никола 10
Белдарчук Никола 10
Білик Петро 10
Конкуловський Василь 5
Мельник Петро 10
Антонів Василь 5
Мединський Д. 5
Королюк Василь 25
Головка Никола 5
Гулай Семко 10
Рокицький Юліян 10
Малик Іван 25
Стефанишин Гринько 5
Лецух Петро 10
Лецух Марія 5
Фурик Марія 5
Гереньский Іван 15
Бемко Стефан 5
Хлопан Матій 10
Бакусович Михайло 10
Дупів Іван 5
Сплік Анна 10
Лушинська Марія 10
Гентин Анна 5
Петрівський Никола 10
Йосик Тимко 10
Сенько Іван 10
Тулчак Марія 10
Бонах Марія 5
Голодач Катерина 5
Нечепір Марія 5
Когут Іван 10
Марусевич Іван 25
Федун Іван 10
Подлозович І. 10
Петрівська Анастазія 5
Малішкий Михайло 5
Богун Стефан 10
Кузьма Лука 5
Цюрпшка Михаїл 5
Ковалів Дмитро 10
Януш Михаїл 5
Дусановський Володимир 5
Дусановський Богдан 5
Іваськів Василь 5
Добрянський Михайло 20
Мисюк Олена 10
Телевик Роман 10
Ілвів Анна 10
Сивчук Володимир 10
Рипчук Семен 10
Задорожний Петро 5
Пальчишин Прокіп 5
Серафин Іван 10
Мороз Николай 10
Долинський Дмитро 5
Заяць Николай 5
Кривий Стах 10
Соловський Михайло 10
Лемко Ксеня 5
Лемко Юрій 15
Войчишин Федор 10
Кирич Анна 5
Гнила Леон 10
Кодік Надія 5
Скуба Агатон 5
Сенюк Іван 10
Грушка Василь 5

Будзиган Панько	5
Крупка Михайло	5
Третяк Ксеня	5
Антонишин Семко	10
Барановський Антоній	10
Кисіль Никола	5
Дудак Павло	5
Костур Юрко	5
Дудинський Атанасій	25
Феньчинська Надя	5
Хисаньок Пилип	10
Іванишин Михайло	5
Тураш Микола	5
Бемко Павло	10
Тарас Василь	10
Перетоський Стефан	10
Добровольський Іван	5
Шиш Василь	10
Калиновський Максим	25
Матлай Филип	25
Деркач Стефан	5
Залузний Стефан	5
Ячишин Федь	5
Мирах Іван	15
Шевчук Михайло	5
Шевчуківна Юлія	5
Корбило Іван	5
Малиць Петро	5
Дзурин Гринь	10
Дзурин Никола	10
Маселко Теодор	10
Жолнів Федь	5
Кур Іван	5
Романів Василь	10
Малик Яків	25
Романів Василь	10
Гаврис Анастазія	25
Пучишин Стефан	5
Мазурка Дмитро	10
Ведринська Марія	5
Савуляк Андрій	10
Сокол Іван	25
Босий Василь	5
Бабинець Іван	10
Миронюк Лев	50
Миронюк Константин	10
Драй Петро	5
Подозяк Іван Т.	5
Пересун Олекса	10
Пилипчук Іван	10
Др. Семен Демидчук	15
о. Н. Підгорецький	100
Винтоняк Василь	5
Забавчук Вікта	5
Забавчук Анна	5
Хлистун Павло	5
Шахрай Іван	20
Данило Іван	10

Через Тов. Вільних Козаків міста Львова зложили:

Громик Іван	25
Пацунко Тимко	20
Свитак Андрій	10
Василишін Йосиф	10
Балас Онуфрій	10
Корбило Василь	10
Никифорчин Михайло	10
Тушенчук Йосиф	10
Проничук Стах	10
Ганц Микола	10
Задорецький Петро	10
Гриців Іван	10
Добрянський Іван	10
Пристайко Павлина	10
Рокицький Дмитро	10
Стеців Михайло	5
Прудиус Теодор	5
Кошба Дмитро	5
Проконів Петро	5
Ойлник Микола	5
Павлюк Василь	5
Укр. Товариство Вільних Козаків міста Львова	100
о. Михайло Лисяк	10
Мельник Андрій	5
Данишин Андрій	5
Милецьк Тимко	5
Соловський Йосиф	5
Соловський Гр. (с. Йос.)	5
Гуцалук Никола	10
Гинда Іван	10
Климків Михаїл	5

(Конець буде).

ІДЕТЕ ДО СТАРОГО КРАЮ?
НАПИШІТЬ ПО БЕЗПЛАТНУ ПОДОРОЖУЮЧУ КНИЖКУ

ЗНАЄТЕ ЯК ПОСТАРАТИСЯ О ПАШПОРТ?
СКІЛЬКО МОЖЕТЕ ВЕСТИ ПАКУНКІВ?
ЗНАЄТЕ ВСІ ПОДРОБИЦІ ПОЛУЧЕНІ З ІЗДОЮ?

ЗАМОВТЕ сю книжку. Вона написана у Вашій мові. В ній знайдете все що треба Вам знати. Коли хтось скаже Вам про сі справи, можете забути: як однак маєте сю книжку можете колинебудь подивитись в ню і знайти що маєте робити. Вона не коштує ані цента. Ви дістанете також повні інформації про United States Line кораблі. Чи Ви їдете першою, другою або третою клясою, будете мати вигоду добру і чемну обслугу.

Знаменита Трета Кляса

ПАСАЖИРИ третої класи можуть дістати з 2, 4 або 6 ліжками кабінн. Осібні кімнати для родин. Тай є покої до куреня, розмов, читальні і просторі покладн для проходу. Пожива першої якости і її є доволі. Не бійтесь попросити кельнера о другу порцію. Особиста опіка дітий які їдуть самі і для фамілій з дітьми. Тут є перекладчик завше на Ваше покликанне, доктор для Вашої опіки і банда яка грає любленні Вами мельодії.

Пришліть сей Купон з Долини

ПРИШЛІТЬ сей купон днесь. Не забудьте дістати сю книжку яка скаже Вам що робити в часі їзди. Вона не коштує нічого. Вишліть купон сейчас.

(КУПОН)

До U. S. SHIPPING BOARD, Passenger Excursion Dept. 260 BS., 45 Broadway, New York City.

Прошу вислати мені безплатно Вашу книжку подаючу інформації і другі факти про U. S. Lines' кораблі.

Моє Імя .....

Ч. ул. або R. F. D. .....

Місто ..... Стейт .....

Число виїзджаючих осіб ..... (Дорослих) .....

(Дітий) ..... (Немовлят) .....

UNITED STATES LINES

45 BROADWAY, NEW YORK CITY

Moore & McCormack, Inc. Roosevelt Steamship Co., Inc.

United American Lines, Inc.

U. S. Shipping Board, 45 Broadway, New York City

Passenger Excursion Dept. 260 BS

RARITAN, N. J.

Новозорганізований Комітет для Позички Свободи повідомляє, що 26. лютого відбудуться ЗБОРИ в справі закупна облігацій в сали при колеї, F. K. Bud. Проситься о численну участь всіх місцевих і позамісцевих Українців як з Менвіл, Бамбрук і Флорал Парк. Хто чесний щирим Українцем, хай незабуде прийти. — ЗА УРЯД: Н. Попадюк, Я. Данилюк, Е. Бальцький. 44

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ПОЗІР

КОМІТЕТ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І СЕСТРИЦЬТВ

в Джерзи Сіти, Н. Дж.

уряджує

в неділю, дня 26. лютого 1922 р.

в сали Young Women's Christian Association,

160 Mercer Street, Jersey City, N. J.

ВЕЛИКЕ ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

В СПРАВІ ПРОТЕСТУ ПРОТИ ОКУПАЦІЇ ПОЛЬЩЕЮ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ І ДРУГИХ НАРОДНИХ СПРАВАХ.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 3-тій ПОПОЛУДНИ.

ЗА КОМІТЕТ ЗЛУЧ. ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І СЕСТРИЦЬТВ В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.:

Павло Дмитрів, предс. — Г. Павлик, секр. М. Рось, кас.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Чистий дохід на утримання Рідної Школи в Золочівщині.

Заходом Ком. Несення Помочи Рідній Школі в Золочівщині

відограє Т-во Русско-Український Народний Театр

В СУБОТУ, ДНЯ 25-го ЛЮТОГО 1922 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,—

Ню Йорк, Н. Й.

217-219 1ст 6-та улиця,

драму на чотири дії, І. А. Тогобочного

МАТИ НАЙМИЧКА

Режісер Іван Грушевськ. Початок о годині 7.30 вечером.

ВСТУП: І-рядні крісла $1.00; ІІ-рядні крісла 75 і 50 центів.

По представленню БАЛЬ.

ГРОМАДЯНИ! Підопріть наші змагання у важнім ділі. Золочівщина пішла з добрим прикладом вперед. Заложила приватну українську гімназію, народну школу і семінарійні курси. З недавно темного повіта стала тепер народною твердиня проти польської нахабности. Коли там в старім краю наші братя з остатного тягнуться, то ми, їхні брати і сестри на чужині, мусимо їх піддержати. — Численна участь в представленню — се практичний спосіб несення помочи. Приходіть всі!

КОМІТЕТ.

43-45

МИХАЙЛО КЛИМ

НОТАР.

Продає шіфкарти на всі лінії.

Сповіщує Родини з краю.

Виготовує афідевіти, полагоджує всякі справи правні і нотаріяльні.

Продає і купує доми, лоти, фарми.

Виробює позички на доми, переводить купно і продажу домів, виробює контракти.

Асекурує будинки і всякі доми.

Посилає гроші до краю, скоро і безпечно.

Повірені йому справи полагоджує точно і сумлінно.

По всякі інформації звертайтеся ласкаво або листовно до:

MICHAEL KLEM 4634 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL. Telephone: Prospect 5006.

Степан Рудницький.

ПРО ДАВНІ Й НОВІ СТОЛИЦІ УКРАЇНИ.

Для політичної географії є держава географічним організмом зложеним із певного, добре визначеними границями обмеженого простору сухопуття й із частини людства, що живе на сім просторі та його своєрідно й доцільно загосподарила. Основна сила держави складається з сих двох невіддільних від себе елементів: області й населення.

Кожда держава має свою природну черенну область, неначе точку тяжности цілого організму. Положенне сеї черенної области обусловлене дуже багатьома, чинниками: густотою населення, його політичною вартістю, військово-географічними користями, економічними відносинами: виживлення, промислу, торговлі, лучби і т. и. В природній черенній области кождої держави повинна лежати її столиця, головне місто держави, осідок політичної та військової влади, центр культурної праці в державі.

Але історія й землезнанне доказують нам на кождім кроці, що положенне столиць, не все й не всюди відповідало сим вимогам; які ставляють до нього політична й економічна географія. Дуже часто родинні місця основателя держави, кождочасної династії чи навіть примхи поодинокого володаря рішали про вибір столиці. Не рідше відгравала в сих справах ролю традиція, публична опінія та инші моменти, не все влучні. Вислід був такий, що столиці опинювалися поза межами черенної области. З сього виходили безчисленні шкоди, часто навіть упадок державности.

Дуже гарний примір у сім напрямі дає нам Німеччина. Вона протягом цілого середньовіча і властиво аж до 1870. р. не мала столиці. Теоритично був столицею спершу Ахен, потім Рим, перший положений дуже ексцентрично, другий далеко поза межами Німеччини. Франкфурт був тільки коронаційним містом. Габсбурські володарі від XIII.. зглядно XV. віку майже постійно резидували у Відні, положенім теж на межах німецьких земель, далеко від чеченної области Німеччини. Наслідки відомі. Хоч на перший погляд трудно рішити, що було причиною, а що наслідком: чи німецькі цісарі тому конували, що держава була розхитана, чи на відворот, то все таки недостача постійної столиці, положеної в черенних областях держави (вони переміщувались з часом), дуже зле вплинула на розвиток „святої римської держави німецького народу". Аж пруська гегемонія по 1871. р. дала Німеччині першу виразну столицю Берлін. Її положенне не без заміту. Не диво отже, що по революції 1918. р. була сильна течія вибрати для нової Німеччини нову столицю.

Україна була з огляду на свої столиці в подібних відносинах як Німеччина. Одначе її виїмкове в Европі географічне положенне надало столичній справі на Україні дуже багато відмінних і своєрідних черт.

Найстаршою столицею України був Київ. У часі формованя й розцвіту староукраїнської київської держави була це столиця майже з усіх поглядів найкраща. Лежала приблизно по середині ріжнолежникового проміру земель, заселених тодішніми українськими племенами. Гірше було з південниковим проміром, бо вже тоді Київ лежав надто близько північної межі українського жива. Та з державного боку се не вадило, бо саме туди на північ пішло найбільше поширенне київської держави. Ся експензія підбила і зорганізувала державно як прабілоруські так і прамосковські племена.

Супроти меж, заточених тією експензією — Київ як столиця був положений дуже ексцентрично. Се давалося відчувати головно у відносинах до кочових орд степу. Великопропітність держави приневолювала розкинути адміністраційні й військові сили по широких просторах. Тому то й тяжко було їх концентрувати в даній хвилі для захисту південних земель і самої столиці. Вже за Святослава, Володимира. Ярослава ординські полчища загрожували Київу. Пізніще було ще гірше.

Та з инших боків надавався Київ на столицю дуже добре. Він лежав у черенній области тодішньої України, найгустіще залюдненій, найкраще загосподареній і був центром промислу, торговлі, лучби й умовної культури.

Під кінець XI. ст. починається упадок Київа як столиці й іде далі продовж цілого XII. й початок XIII. віку З політично-географічних причин сього процесу назвемо декілька найголовніших: 1. переміна (кюзасі) централістичної держави у звязь партикулярістичних державок, в дійсности незалежних; 2. витисненне українського жива з цілої південно-східньої України туркомонгольськими ордами, ізза чого Київ опинився в дуже ексцентричному положенню, так близько границі держави, що навіть укріплені лінії не помагали; 3 зачиненне шляхів лучби на схід, південний схід і, що найважніще, на південь до Чорного Моря й Византії; 4. загальний упадок сухопутних шляхів на південному Сході Европи супроти конкуренції морських шляхів у лучбі Европи з Індією й Китаєм. Сей упадок починається вже в XI. віці.

Столиці партикулярних князівств України XII.—XIV. століття мають з географічного боку дуже ріжну вартість. Переяслав, вибраний дуже недоцільно, положений ексцентрично, не міг відіграти ніякої ролі. Чернигів, таксамо надто близько положений до Київа й ординської границі, таксамо не відповідав вимогам часу й потягнув за своїм упадком усю Сіверщину. Турів і Пинськ були природою добре боронені, та не змогли добути більшого значіння. Столиця Волині Володимир грішила близькістю границь забраної Польщі. Краще вибраний був Луцьк.

Цікавий процес обсервуємо в Галичині. Первісні столиці Ростиславичів були: Перемишль, Звенигород, Теребовля. Кожда з сих столиць була положена в краєвидно гарних і легких до оборони місцях, при важний сухопутних шляхах. Та Перемишль уже тоді, коли межею від Польщі були надвислянські й завислоцькі лісові пущі, лежав надто ексцентрично на заході, Теребовля на Сході. Зазнали сього на власній шкірі Володар, хитрістю схоплений у полон Поляками й Василько, хитрістю осліплений чому геніяльним треба назвати Володимирковне перенесенне столиці до Галича. (Є основи думати, що се була думка Володимиркового батька.—Ред.). Галич лежав дійсно в черенній области Галицької Держави, був тяжко доступний ворогам, а легко доступний лучбі. Без порівнання гірші як столиці були Львів і Холм. Вони своїм ексцентричним положенням і безмірно влегчили Польщі забір Галичини по 1340. році. В кождім разі перенесенне центра цілої України в Галичину було з огляду на татаську небезпеку вповні оправдане.

В козацьких часах Київ був, можна сказати, тільки релігійно-культурною столицею нової України. Геній Хмельницького відразу зрозумів, що Київ виставлений на надто велику небезпеку зі сторони як польсько-литовської так і московської. Тому він вибрав своєю резиденцією Чигирин. Тут був дійсно черен тодішньої козацької України. Запіля його боронила могутня Січ і розем з Татарами. Широке і глибоке передпілле творила городова козаччина. Дуже цікаво, що до недавна (заки не скольонізувалася Українцями Терщина) Чигирин припадав майже докладно на осередок суцільної української національної території.

Пізніща резиденція гетьманів — Батурин була доволі нещасливо вибрана задля близости московської границі. Остання столиця Глухів — при самій східній межі Гетьманщини — була не вибрана, але накинена царським урядом.

Відроженне української державної ідеї революцією 1917.—1918. року принесло Україні три державні твори: Велику Україну (столиці: Київ, Камянець, Харків). Кубанську Козацьку Республику (столиця Катеринодар) і Західню Україну (столиці Львів і Станиславів). Розберемо коротко вартність сих столиць зі становища дотеперішнього розвитку подій таз огляду не майбутне.

Київ і тепер не показався доброю столицею для України. Його мале віддалене від московської границі (нецілих 300 км.), недостача добрих оборонних ліній між сею границею та Київом як головним містом держави й напаки, конвергенція шляхів Московщини саме в Київі, яка аж просила концентричного маршу Москалів на Київ, — все те дуже богато причинилося до воєнної катастрофи України у війні з Московщиною, як за часів Центральної Ради так і за Директорії. Заклавши державний центр у такому загроженому місці й із дивним упором держучись його, великоукраїнська держава зробила величезну помилку. Та хибка стала всяким цілком ясна по втраті Київа зимою 1917./18. і 1918./19. ор. Тим більше дивні являються вперті спроби 1919. р. (літом) і 1920. р. (весною) заводіти Київом і там знов заставати столицю України.

Камянець був столицею Великої України тільки в части з воєнних конечностей. Розвиток подій і згляд на життєві потреби державности вимагав по евакуації Київа Директорії відступати радше на Одесу як на Камянець. Вибір Камянця, положеного в кутку державної території, у віддаленню одноденного маршу від займанщин Польщі й Румунії, відразу вказував, а може і зраджував польсько - румунську концепцію великоукраїнської політики. Які були її наслідки, всі нині бачимо аж надто добре.

Вибір Харкова столицею Радянської України дуже виразно зазначує змагання Радянщин: залишити Україну під владою Росії. Харків положений так близько (нецілих 120 км) московської границі, що навіть на випадок дійсної самостійности української держави її центр було би під постійним московським обухом. Се нове видане колишнього Глухова.

Натомість Катеринодар треба вважати доброю столицею для Кубанщини. При упадку кубанської самостійности не відгравала столиця злої ролі. Позитивні можливости були значні.

Столицею Західної України вибрано спершу Львів, дотеперішню столицю Галичини, головний центр адміністрації та залізничий узол. Вибір показався недобрий. Не так ізза польського повстання в місті, як ізза близкости (100, зглядно 65 км) західньої та північної границі Галичини — вигідних випадових воріт для Польщі. Ся близкість була погубна. Вже в листопаді 1918. р. прийшли польські війська до Львова й Українці мусіли його покинути. Близька віддаль Львова від границь Польщі дозволила польській армії зробити з нього вістре клина, що вбився в живий організм З. У. Н. Республики, недозволивши, як слід, зорганізуватися і, вкінці був головною причиною катастрофи.

Уряд Західної України вибрав тоді тимчасову столицею Станиславів. На мою думку щасливо. Станиславів був приблизно рівно віддалений від польського фронту, румунської границі й давньої російської границі на Волині, куди саме тоді доходили червоні армії. Станиславів був хоронений лінією Дністра з чола. Карпатами від заду. Евакувати треба було Станиславів аж тоді, коли Румуни по зрадницьки напали знечевя на запілля нашої армії.

Обговоривши коротко минуле, розглянмося в найбутнім. Хоч український нарід покинув не добув собі впорядкованої держави на рідній землі, то кождий з нас знає, що українська національна держава не за горами, а в близькій, може й найблизшій будуччині. Розглянмо тому цілком смідо справу найбутніх столиць України, спершу Західної, потім Соборної.

Справа столиці для Західної України, себто Галицької Держави, доволі проста й легка. Хоть про центр невеликої невтральної держави, яка одначе мусить завсіди чуйно зі зброєю при нозі бути на поготові боронити своєї невтральности й самостійности на лад Швайцарії чи Бельгії. Більш як столицю такої держави не дуже надається. Навіть тоді, коли західною границею Галицької Держави буде етнографічна границя суцільної української національної території, Львів буде положений надто близько неї. Щож доперва казати про лінію Сяну або лінію Керзона! Природних оборонних ліній на захід від Львова нема крім невигодної для нас лінії Сяну і слабої та неповної лінії Верещиці. Львів не лежить у центрі черенної области Галичини. Такими черенними областями є з огляду на харч Поділя й Покуття, з огляду на мінеральні богатства й майбутній промисл-Підкарпатте. Чи Львів лишиться й на будучність таким центром торговлі й лучби як тепер треба сумніватися. Його торговельно-лучбове знаніннє походить ще з тих часів, коли сухопутні шляхи ізза низького стану техніки мусіли держатися вододілів. Водяного шляху Львів не має. Веденне на Львів штучного каналу будде щойно тоді доцільне, коли Сян, Буг, Дністер і Стир будуть доведені до суднохідности. До того й теренові труднощі великі.

Тому то Львів повинен лишитися, як довго зможе, осередком торговлі, зелізниць, може також і культурного руху. Та на столицю управи західно-української держави він не дуже то надається й порадно булоб розглядатися за виднішою столицею.

В першу чергу висувається тут кандидатура історичного Галича, овіяного чаром споминів великої бувальщини. Галич має перед Львовом першенство щодо свого положення. Галич віддалений поверх 160 км. від польської границі, дещо менше від румунської, яка зрештою менше небезпечна, коло 100 кільометрів від давньої російської. Військово - географічне положенне багато вигідніще ніж положенне Львова. Галич лежить у просторі між Дністром і Карпатами, який уявляє собою наконечну редуту галицької армії, коли Галичина булаб нападена з двох боків Галич має природні дані на велику новочасну твердиню, яка може мати дуже сильний і великий причілок на правому березі Дністра. Галич лежить між обома черенними областями Галичини: харчовою і нафтовою, має ріку, котру систематична регуляція може легко зробити сплавною для пароплавів і барж. Побудованнє кількох (2-3) нових залізничих ліній з огляду на галицький центр держави відразу піднесло-б його торговельне й лучбове значіннє. Вкінці важне й те, що теперішній Галич се маленьке містечко, окружене селами. Колиб перенести сюди столицю Західної України, могли ми Галич зробити першим модерним українським містом, будованим на лад огородових міст, без тісноти, гноти, дегенерації населення, після найновіших вимог суспільної гігієни.

І Станиславів має за собою багато даних на столицю. Положенне подібне як Галича, тільки не таке гарне, без сплавної ріки, зате безпечніще на випадок війни, бо віддалене від лінії Дністра, яка моглаб бути в рішаючих хвиля боєвою лінією. І тут требаб добудувати пару ниток зелізничої сітки. Та думаю, що Станиславів (Новий Галич) міг би бути столицею тільки тимчасово, доки не прилагодженоб столичного апарату в Старім Галичі.

Справа столиці Соборної України цілком инакша, як справа столиці для Галичини. Тут маємо перед собою державу-велитня, в майбутньому одну з наймогутніщих по всій землі. Столиця такої держави мусить бути світовим містом, положеним у дійснім життєвім центрі держави, по можности найкраще захищеним від чужинецької збройної руки, рівночасно одначе не надто далеко від центрів власної продукції і від світових шляхів торговлі й лучби. І тут відразу можемо ствердити, що як Львів для Галичини, так Київ для Соборної України на столицю не надається. Супроти географічних даних усяка традиція, всякий престіж повинні замовкнути.

Київ віддалений від західнього наконечника української національної території 725 км. східного 1380 км., від південного 715 км. а від північного, найнебезпечнішого 315 км.! Вже сі числа вказують на визначну ексцентричність положення Київа. Я, вже вище згадував про військово-географічні некористи положення Київа. Київа лежить до того поза черенною областю України. З харчевого огляду черенними областями її є Кубанщина, Катеринославщина, Херсонщина, з огляду на мінеральні богатства й майбутній промисл: Херсонщина й Катеринославщина. З торговельно-лучбового боку черенна область України є її чорноморське побереже.

Тим менше може входити в рахубу Харків.

Геометричний центр української національної території випадає недалеко нинішнього Катеринослава. Се місто дійсно має богато більше добрих прикмет на столицю України ніж Київ (положений серед земель богатих харчами, вуглем, зелізом, сіллю і т. п.). Та хибує йому з одного боку такі доброго військово-географічного захисту від північного сходу з другого доброї безпосередньої водяної сполуки з морем; ще довго переривитимуть її пороги. А майбутня Україна при всій своїй могутности мусітиме дуже пупко триматися моря. Се її найкраща природна границя й опора проти континентальних небезпек.

Тому Соборна Україна повинна закласти свою столицю таксамо поза нинішніми великими містами як Галичина. Найкраще на мою думку надається до того околиця Миколоя над Дністром понизше порогів. Не тому, що тут над Базавлуком і Чортомликом були колись славні наші Січи в добі їх найкращого розцвіту, а тому, що тут черенна область України з харчевого, мінерального і промислового боку. Чорне Море недалеко, долішній Дніпро може бути з невеликим трудом незабаром так зрегулюваний, що морські кораблі могтимуть доходити до тієї нової столиці Соборної України. Кладім столицю Соборної України там, куди мусить сам про себе перенестися осередок тяжкости цілого Півдня Сходу Европи.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР

MAGNOLIA

STAR MILK

ШАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.

Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову лісту.

„Вишлатиться шадіти премійові картки".

ГАМБУРГ

Просто з Ню Йорку до

ГДАНСЬКА І ВАРШАВИ

новими кораблями

ORDUNA Mar.3, Apr.14, May 26

OROPESA Mar.17, Apr.28, June9

ORBITA Mar.31, May 12 June 23

Каюти для женщин і родин.

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

26 Broadway, New York

117 W. Washington St., Chicago

або у місцевих агентів.

ДЕРЖІТЬ ВІДПОРНІСТЬ

Коли відпорність злокиться і нечистости вкрадуться до крови з якихнебудь причин, здоровя стає загроженим. Систем потребує спеціяльного корму в допомозі відбудови крови

SCOTT'S EMULSION

прокормлює цілий систем і достарчує крови чинників які зміцнюють до держання в чистоти.

Для чистої крови і доброго відживлювання тіла та побільшення відпорности, потребуєте Scott's Emulsion три разів денно.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 13-38A

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВИРОСТ БЕЗ ПЕРЕСЕДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

Гамбург	3 класа	$103.50
Данциґ	" "	$106.50
Лібавя	" "	$110.00

} + $5 податки

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВІЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ

„ЕСТОНІЯ" - - - - - - 8. МАРТА

„ПТУАНЯ" - - - - - - 22. МАРТА

Також новий приєма лінія між Лібавя — Данциґ — Галіфакс, Канада.

Звертайтеся місце у наших уповажнених аґентів у вашому місті, або BALTIC AMERICAN LINE, Inc., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City. 1

Telephone Circle 1414

АВТОМОБІЛЬОВА ІНСТРУКЦІЯ.

Як Ви є без фахи прийдіть до нас і навчіться фаху щоб не потрібувати оглядатись все за звичайною роботою. Навчіться добре платного фаху, заробляючи від 40 до 50 дол. тижнево по одержанню свідоцтва яко ґарантуємо.

ПАМЯТАЙТЕ що замн видаєте гроші на науку прийдіть і зацікавіть інформацій від нашого інструктора оглядаючи різночасно наші найновіші автомобілі і переконайтеся як учимо наших учеників.

AREA AUTO SCHOOL, 146 West 56th Street, NEW YORK CITY

НАЙБІЛЬШИ ДЕШЕВІСТЬ В ІСТОРІЇ ГАРМОНІЇ!

Наслідком низьких рат при виміні, ми закупили запас гармоній від одного з найбільше знаних фабрикантів в Европі. Гармонії що тільки надійшли ґні є взмірі спродати їх по меншім як теоретичні їх значаючі ціни. Гармонії всі суть моделем Італійського, гарно мальовані, вишіченне маґаніове, нікльовані роги.

А 30—10 клявішів, 4 басових 60 стальових тонників....$ 9.95
В 30—21 клявішів, 8 басових 120 стальових тонників....$14.85
С 40—21 клявішів, 12 басових 144 стальових тонників....$18.45
А 50—31 клявішів, 12 басових 6 пар стальов. тонників....$24.50

МИ ОПЛАЧУЄМО ПЕРЕСИЛКУ

Пишіть, що ці гармонії не можуть бути наслідувані навіть за подвійну ціну. Се є ваша нагода. Вишліть своє замовлення сейчас, заки наш запас не вичерпаєть. Подайте ціни і число і ціну гармонії. Зі замовленням вишліть лише $1, за решту заплатите почтареви при отриманню гармонії. Задоволення ґарантуємо. Коли не будете задоволені з замовленої вами гармонії, ми вернемо ваші гроші.

THE H. ORIOL CO.
15 PARK ROW
NEW YORK, N. Y.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.

Старанна опіка для родин.

Родимці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, позаяк число відїзджаючих з кождим днем зростає.

Бажаєте висилати грашеву помічь оставшій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня зможла в час еще на СВЯТА таку отримати.

За всякою порадою повинні відвестись з повним довірєм до знаної Вам старої фірми, где все полагоджують точно і ретельно

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА СКРИНОК,

ВИРОБЛЯЄ НАЙЛІПШІ СКРИПКИ З НАЙЛІПШОГО ІМПОРТОВАНОГО ДЕРЕВА.

ПОСІДАЄМО НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР СКРИПОК КРАЄВИХ — НІМЕЦЬКИХ І ЧЕСЬКИХ. — Продаємо по цінах подрібним і гуртовим. — Приймаємо в направу всякі ушкоджені скрипки, поправляємо смичі як і другі інструменти. — Продаємо дерево на скрипки і другі части владові з обсяг скрипок. — Ґарантуємо наші скрипки, а в разі оправдаємо невдоволення звертаємо гроші.

Гроші належить висилати на почтовий моні-ордер, авопросений чеквіс або готівкою в рейґістрованім листі. — На жадання висилаємо цінник.

Поручаючись ласкавим згляди української публики остаємось з повагою

У всяких справах називайте відносини за ад:

HOMENICK BROS., Violin Shop, 166 E. 2nd St., NEW YORK, N. Y.

ЖОВНІРСЬКІ ТАНІ ЧЕРЕВИКИ, ЛИШ $3.15

Тут є спосібність купити добрі $5.00 мужеські черевики за $3.15. Черевики зроблені з мягкої шкіри, грубої, дівчинної підошви і дуже сильних запаток, шнура спеціяльно зашрамлена проти квасів і ґрязи. Знаменито до роботи. Замовіть пару сих доброї якости черевиків.

НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ.

Лише пришліть своє ім'я адресу і міру а ми вишлемо Вам сі подивлячові черевики на пробу. Заплатіть почтареви $3.15 і оплату, відтак попробуєте їх, а коли увидите що вони не варті сї гроші, пришліть їх назад а ми вернемо Вам ваші гроші.

International Commercial House, Dept. B.-125, 210 Second Ave., New York City

$3.15

ДОПИС!

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Протестуймо всі проти наїзників Ляхів!

Се клич наших братів і сестер з рідного краю, що гинуть мученичою смертю на своїй рідній землі під ляцьким ярмом. Се клич вдів і сиріт, котрі просять нас за морем, аби ми, їх братття і сестри на вільній земли Вашінґтона, помогли їм видертися з кайданів, в котрі закувала їх ляцька зграба. Се клич нашого незабутнього батька Тараса, котрий у своїм заповіті напоминав нас: „Вставайте, кайдани порвіте!"

Відповідаю на сі кличі нехай будуть закуплені нами українські державні бонди і грімкі протести проти поневолення нашої рідної землі!

Обовязком цілої української суспільности в Америці повстати з обуренем проти всяких наїзників на українські землі, а особливо запротестувати могучо і сильно проти Польщі, котра напосідася змести нас з лиця землі за се, що ми хочемо бути своїми панами на своїй власній батьківщині.

Коли наші протести будуть однодушні і сильні, то вони мусять переконати всякі правительства алянтів, що нам діється страшна і нечувана кривда, яка кличе до неба о пімсту. Ми мусимо розкрити перед цілим світом усі польські лайдацтва і доказати, що у східній Европі не буде ладу і спокою доти, доки жорстокі і дикі Ляхи не вступляться з українських земель.

Нехай же не буде між нами в Америці ніяких непорозумінь у таку важну для нас, галицьких Українців, хвилю. Протестуймо не раз, але сто разів, а певно виграємо те, що наше!

Висилаючи свої протести там, де треба, не забуваймо, що тих протестів треба комусь допильнувати і їх належито використати. Сего не зробить ніхто инший, лише наше законне правительство, вибране народом і для народу. Підпримо ми се галицьке правительство усіми нашими силами, а тоді побачимо, що наша справа діждеться нарешті слушного вирішення.

Аби наше правительство могло робити успішно свою роботу, ми мусимо дати йому не тільки моральну, але і матеріяльну, поміч. Матеріяльна поміч — се українські державні бонди, які нам треба конечно розкупити!

Нерозумно говорять ті наші люди, котрі кажуть, що не мають за що купити бонда, або не знають, на що їх купувати. Таких людий варто би поспитати: „А американський бонд то ти мав за що купити і знав, на що його купуєш?" Ні, Братцу і Сестри! Ми такими викрутами не змиємо з себе пятна байдужности і зради супроти свого рідного народу!

Сиракюзець.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

І над тим варто би подумати!

Польська зараза всадилася в душу і тіло нашого українського народу. Вона точить страшно нашу народність, з кождого боку, як тільки може. Та наш нарід вже так звик до польської зарази, що каже, що йому вже так належиться; ба навіть приймає її без надуми і без протесту, не знаючи, яка з сего виходить велика шкода йому самому. А що він одідичив сю заразу по своїх батьках, то вже ніяк не хоче видічитися з неї, хоч ти йому й колача давай. Зараз тобі каже: „То моє власне, бо мій тато, дід і прадід так тримався, таким був, то і я таким буду".

Знаємо добре, відки се походить. Клятий Лях перед віками вложив ярмо на наших прадідів і робив з ними, що тільки сам хотів. Він не тільки мордував усякими способами тіла своїх „підданих", але і їх душі затроював та нівечив. Тіло мав на іграшку, а духа на посміховисько. Назнущавшись доволі над селянською дівчиною, „культурний" ляцький пан виганяв її по дикунськи на майдан і там велів їм бігати, а відтак з іграшки стріляв у нещасну жертву. А свого льокая Яся, як був добрим слугою, робив „руским ксендзем". І що міг зробити такий „ксендз" Ясь? Річ ясна: говорив по польськи! Прадідне українське навзивсько він перекручував на польське — як не ціле, то хоч у закінченню на „ский" і „цкі". З Іванова робився Яновскі або Ясінські, з Бурака — Бурачковскі або Бурачинські, з Сокола або Соколова — Соколовскі, з Заяця — Зайончковскі, з Яворя або Яворового — Яворскі, з Верби або Вербового — Вербовскі або Вербіцкі (а навіть Вержбіцкі), з Хвоста або Хвостового—Огоновскі (навіть не Хвостовскі) і т. д. Так робив Лях не лише у своїм дворі, але також у церкві, в суді і на кождім місци. А коли сю свою роботу Лях ще прихвалив, що то „панське", то наш темний мужик принимав се байдужно, або навіть із вдоволенем.

Та в ті часи, як ніхто не знав, куди то йде, се може й нічого не шкодило. А хоч дехто і противився тому, то не міг нічого порадити, бо то пан так каже.

Нині ся польська зараза нам дуже шкідлива. Нині Лях Україця з назвиска записує Поляком. А наш Українець не хоче над тим застановитися, щоби скинути з себе те польське пятно, ту накинену нам силою заразу. А воно так легко дасться зробити! Правда, ніхто тобі не боронить носити таке назвиско, яке тобі подобається. Але задля ідеї, задля користи нашої народности ми повинні поправити шкіди, поручені Ляхом назвиска, на правдиві українські.

На Великій Україні знаходимо прямині і найкрасші назвиска, які закінчуються на „ко", як: Шевченко, Грінченко, Панченко, Павленко, Зайченко, Петренко, Пащенко, Федоренко, Купченко і т. д. А чому в Галичині таких назвиск нема? Лях знищив! Та вони такі милі і щирі, що аж притягають до себе.

Або возьмім наші назвиска, закінчені на „а", „ін", „ин", „ний" і т. п. Правдивий щирий Українець пишеться приміром „Дзедзюх". Який Дзедзюх? Чи не красше: Дідух, Дідушенко? Яновскі або Яніцкі; а не красше: Іванів, Іваненко? Гуряньскі; а не гарніше: Горенко, Гірний, Гірний? Лозіньскі чи Лозинський (не далеко одно від другого-втікло); а чи не ліпше: Лозенко, Лозевий? Левіцкі чи Левицький; а не красше: Левченко? Будзиновський; а чому не Буденко, Буденний і т. п.? Бачився, як Лях робить: він тобі таки перед твоїми очима перекрутить твоє назвиско. Скажеш, що ти Іванів, то він тобі зараз повторить як не Яновскі, то бодай Івановскі. З українського Скринковича Лях зробить „Скрентковіча", бо те польське носове „ен" (е) є найліпшою признакою польськости.

Знаємо ми добре, як Ляхи поперекручували ріжні назви на українській землі: наші поляни, лєси, ріки, міста, села і т. д. А нам се байдуже, ані гадки не маємо! Пишемо листи до Галичини, то садимо по польськи, аж земля трясеться. Вже пишуть і „Малопольска" — бо так „пани" кажуть... З Дідиловки вже роблять „Дзедзілув", з Підгородця „Подгродзє", з Мостів „Мосціска" і т. д. На жаль, так роблять не лише низші, але і висші слої нашої суспільности. Скоро Лях щось перехрестить на польське, то Українці зараз те без застереження приймають.

От возьмім для приміру німецьке місто „Данциґ". Лях назвав його „Гданьск". Ого! В наших часописах, чи в оголошеннях чи в статтях, вже також фіґурує „Гданьск". Який се Гданьск, коли він навіть не є польський!

Так воно у нас діється на кождім місци. Колиб ми більше над тим застановлялись, то богато лиха відогнали би від себе. Маємо свою літературу, то ми повинні чужі слова заступити своїми. А то дуже часто трафляється, чи то в письмі чи в устах яких бесідників, що богато вживається чужих слів, яких не можна зрозуміти. А їх можна заступити своїми, рідними.

Коли ся моя гадка припаде кому до серця і він поправить своє зпольщене назвиско на чисто українське, то за добру гадку нехай купить український бонд за 5 долярів. А як найдеться таких патріотів хоть два тисячі, то я куплю бондів за пятьсот доларів! Тим ми доважемо перед цілим світом, а особливо перед нахабними Ляхами, що ми є правдиві і щирі Українці.

Іваненко.

ПОЗІР! ПЕРШИЙ РАЗ В НЮ ЙОРКУ! ПОЗІР!

„ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ КРУЖОК" ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" В НЮ ЙОРКУ

— відограє —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1922 Р.

В КОНЦЕРТОВІЙ ГАЛИ УКР. НАРОДНОГО ДОМУ,

217-219 East 6th Street, New York, N. Y.

комедію в 4-ох діях, Григорія Цеглинського

СОКОЛИКИ

Режисер С. Ферольович.

ВСТУП: 75 ЦЕНТІВ. ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7-ій ВЕЧ.

НА ЗАКІНЧЕНЕ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

Коли хочете здорово досміятися та весело збути вільний час, так приходіть громадно. Виділ.

РОБОТА! РОБОТА!

ДЛЯ 500 РОДИН

ДЛЯ ВСІХ ТИХ ЩО ХОТЯТЬ РОБИТИ.

Ви всі, що не лінуєтесь працювати, Ви всі, що хочете забезпечити собі і своїй родині будучність, купуйте фарми, бо чаєт тяжі, а цаєсь будуть ще тяжші. Памятайте о земли, бо на землі тілько чоловік є незалежним паном; дякуємо

Коли Ви ще не стратили ПОСЛІДНОГО ЦЕНТА і маєте охоту до праці, зголосіться до нас а ми Вам дамо РОБОТУ і ФАРМУ на дуже легкі сплати.

Памятайте що чужинці говорять, що Флорідя земля текучи медом. Тих 500 місць будуть заповнені скоро а друга нагода така не скоро лучиться, длятого не зволікайте і інформації голоситься сейчас до:

W. S. ZAHAJEWICZ, North River Hotel 150 West St., cor. Barclay NEW YORK, N. Y.

JOHN MATWIJECZKO, 805 Jefferson Ave. CLEVELAND, O.

GREGORY SAMBOR'S TRAVELLERS BUREAU, 2231 Falmouth Ave., PHILADELPHIA, PA.

WM. KUZMA, 340 Hayes Street, CHESTER, PA.

АНГЛІЙСЬКА ХОРОБА

Рибій тран є найуспішнійшим средством в світі на анґлійську хоробу.

ЕМУЛЬСІЯ SCOTT-A

містить в собі найсладнійший рибій тран богатий в потрібні складники, котрих потребує кожда немічна дитина.

В кождій аптиці

ЦІНА $1.20 І 60 ЦЕНТ.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J.

— ТАКОЖ У ФАБРИКАНТІВ —

KI-MOIDS

(Таблетки або зерниєті) НА НЕСТРАВНІСТЬ

20-12SK

Шифкарти, шифкарти, справи сторюваючі найскорше, найлішіше повагодушно Консулярія Нотарійська.

T. J. HRYCET CO., 329 S. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

НОВА ЛЯМПА ПАЛИТЬ 94% ПОВІТРЯ

Перемисшає електрику і ґаз.

Нова олійова лямпа, яка дає дальнійшо ясную, приємнє або світло, палить лише як ґаз або електрика, бо на пробовання правительством Заучі. Дерхам і 35 первородними університетами і знайдена як висші нас 10 значайних олійових ламп. Світить без одору, диму або шипіння, не треба помповання, є подешева, чиста, безпечна. Палить 94% повітря і 6% знаменної нафти (гасовий олій).

Вишлядник К. О. Johnson, 609 W. Lake St., Chicago, голиться вислати лямпу на 10 денну пробу ДАРОМ або навіть дати одну ДАРОМ першому у жвавлєнем в кождій місцевости, хто поможе йому зарекомендувати її. Пишіть дись по всі подробиці. Також питайте його о поясненя, як можете містити аґенцуру і без досвіду та гроші, заробити $250 до 500 місячно. 286f

ШИФКАРТИ через ГАМБУРГ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН і ДАНЦИГ, продаємо по конкуренних цінах. Пашпорти виробляємо до одного або двох днів. Посилаємо гроші до краю в кождих або нарах по найнижшім курсі. З причини ґарантовані, що ваші інформації можна або найдуть дуже. EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY, 116 Fifth Avenue, N. Y.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Дяка Анна Кирчів, Адамс, Масс. — Еще недавно писали Ніяки ми обіцали присьлої газети, яка хотіла викинути їх з власної землі. Нині вони получають тобі дещо гроші від німецьких шовіністів. Вони хотять поробити польські станції на українській земли, надаючи споконвічними українськими землями своїх грабіжників-жовнірів. На додаток цьому пляноки вони збирають і тут, в Америці, фонд у $200.000.00. Одинока відповідь нашої еміґрациї, щоби не допустити до закріплення лиди лицьких наїзників, є піддержка позики національної оборони і створення боєвого фонду для активної боротьби з напастниками.

Т. К., Ш. Ва. — Дуже гарні, патріотичні, але боєзні в них нема.

Вірний свідок, Анонія, Конн. — Знаємо, коли одержимо урядове письмо з Вашінґтону. Бажаємо як найкрасшого успіху в народній роботі.

Допитувателям з Ст. Клер, Па. — Хотяй як дорогі у вас кури, але місце у „Свободі" дорожше, щоби про се писати.

В. Дяган, Пулмен, Конн. — Прошу вказати всякому критикови на диказ із Вашінґтону.

М. Попович, Дітройт, Міш. — Ми не одержали від Вас нікого листа до поміщення в „Свободі". Мабуть всей Ваш лист затрапився десь у дорозі.

ALLENTOWN, PA.

Театральні представлення НА СТАРОСТИ ЛІТ І СВІДКИ, відограють Аленталські Аматори в неділю, дня 26. лютого 1922 р. в гали під ч. 803 N. Front St., Allentown, Pa. Початок точно о годині 6-ій вечером. Вступ 25 ц. Режісер і дірігент п. Гр. Пипюк. 44

ЗАВТРА В ВЕЧЕР

НЮ ЙОРК НЮ ЙОРК

РОСИЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОСТЮМОВИТ БАЛЬ І ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

на дохід

Російських і Українських дітий

В СУБОТУ, 25. ЛЮТОГО

о годині 9.30 вечером

в 71st ARMORY,

34th Street і Park Ave., New York

Українські танцюристи і співаки.

Концерт—Баль—Boxing Match.

Приходить всі і поможіть дітям на Україні.

Ціна тиketів від $1.00 до $3.00

в Tyson, 208 W. 42nd St., New York.

НИКОЛАЯ ГЕРМАН DELICATESSEN

227 Ave. B, near 14th St., New York

Український склад мясних виробів найлішого гатунку, як: старокрасна ковбаса, шинка, вуджена солонина, кишки сальцесон свого власного виробу.

ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

ДР. АБОВИЧ

Говорить по українськи.

ЛЧИТЬ ВСІ ХОРОБИ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Урядові години від 9. рано до 8. веч., в неділі до 1. пополудни.

329 E. 10th St., бічною Avenue B, New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР С. М. КАУФМАН, М. Д.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АБУШЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі і жовтниці, до 4. пополудни.

117 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.

ДОК. МЕД. МУСИЙ КАДЕЦЬ

50 ST. MARKS PL. (8th St.) коло Другої Евені

буде приймати щоденно від 11—1 попол. й 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.

Телефон: Dry Dock 2118.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недугти в мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

204 — 2nd AVENUE, между 12- и 13. улицами

NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої веч.

Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.

Порада даром.

DR. ZINS

110 E. 16 ST., NEW YORK

Межи 4th Ave. і Irving Place.

Години від 9. рано до 8. вечер.

В неділі від 9. рано до 4. попол.

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто сюди працювати на роботи кілька годин денно при легкім занятю. Пашпорти на виїзд полагоджимо по прибутю до нас. Звертайтеся до:

GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York City.

НАЙНОВІЙШИЙ КАТАЛОЗ

КНИЖКИ СТАРОГО КРАЮ ПРОДАЄ ЕКСКЛЮЗИВНО

SICHOVY BAZAR

Prague, Czechoslovakia

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую в важній справі ВАСИЛЯ СТЕПАНА, свойого брата. Походить з села Стрільчового, пов. Старий Самбір, Гал. Має знаходитися у Ню Йорку. Хтобя о нім знав або він сам, прошу голоситися до: Rich. Mochar, 1006 Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa. 43-46

ПОШУКУЮ помешкання між 14-ою а 50-ою улицею в Ню Йорку, на 1ер або Вест Помешкание може бути що 3 до 4 замнат. Хто поможе мені його знайти, дістане нагороди $15. Голоситися листовно до: Stefan Turach, 335 E. 24th St., New York City. 39-44

НА ПРОДАЖ ґросерия і деліка-тесен в Ню Йорку в українській дільниці. Ціна приступна. Голоситись від 9. 426 E. 17th St., New York, N. Y. 40-52

Пошукую кревних АНТОНКУ НАДАЛИЧКУ, з Підкамінь, Броди, Галичина. Має перебувати в Ню Йорку або в Балтимор. Імени її мужа не знаю, а походить з Лишовець. Хтобя о ній знав або вона сама, прошу голоситись до: ВАРВАРКИ БУКАЙ, 1239 Apple St., Wilmington, Del. 44-46

ДЯКОЧУТЕЛЬ пошукує посади при гр.-кат. церкві. Може провадити хор і школу дітий з добрим успіхом. Посаду може обняти сейчас. Зголошення прошу слати на адресу: ДЯКОЧУТЕЛЬ ГР., c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 44-5

НА ПРОДАЖ сейчас і тано, шевський стор з машинами і помешканням. Голоситись під ч. 3 Adams Street, Newark, N. J. 44-45

ПОТРІБНО ДЯКОЧУТЕЛЯ. Парохія в Maizeville, Pa. потребує дякочутеля, молодика доброго характеру та умірного провадити хор, школу і представлення. Голоситися до: St. John's Baptist Gr. Cath. Church, Maizeville, Pa. 43-44

ЖІНКА в прикрім положенню, мистерно дітий, чоловік помер, не має чого жити і хоче віддати свою найменшу дитину (хлопця) кому небудь за своє, щоб могла шити до роботи. Найменшою дитина має 2 місяці. Хто з Українців мабби охоту приняти дитину хай голоситься на адресу: АННА ПРОКОПІВ, 31 Allen Street, New York, N. Y. 44

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Florida, Everglades, 10 акрів і більше по $50.00 акер, ґорна земля, лекі клімат. 320 акрів по $30.00 акер, 640 акрів по $25.00. Пишіть сейчас: Geo. Seniutowicz, 223 Republic Bldg., Miami, Fla. 44-51

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

80 акрів, 5 румів дім і другі будинки, 2 корови, теляця, кінь, 35 курий, 3 гуси і знаряди господарські. Ціна $2000, $1000 готівки.

90 акрів, 8 румів дім, 3 стодоли, вода, світло і телефон в хаті і в банях. Через дорогу до фабрики вовняної, 5 мінут до стоцо, почти, школи і другої ціцки гуцкової чеснеї. Бізнес з кровами і з молоком. Ціна $4.500, $3.500 готівки. Худобу, тульса, машинерію, хто кілько би хотів з окрема. Фармер є на тій фармі 40 літ; може не є вспіл обробляти. Будинки вартують більше як $4.500. Ходіть і подивіться і скажете чи не кажу правду. Голоситься і запуйте, будемо суєдами. ЕВСТАХІЙ НИЧАЙ, Staffordville, Conn. 44-45

НАГЛЯДНИЙ ЖОЛУДКОВИЙ БІЛЬ.

Пан Russel G. Deer, Mt. Clemens, Mich., пише: „Я терпів на біль жолудка через пять літ і мав богато докторів. Вони говорили мені що маю нарости в жолудку. Раз в вечер коли я прийшов з роботи до дому, моя мати дала мені фляшку Босковского Гіркого Вина до уживання. Природний змінитель і я не боліз устали а тепер єсьм спільний з здоровий". Це мій повнешне написане, перейшли тисячі, а богато з них були змушені піддатися операції. У всіх того рода випадках маєте замовити собі фляшку Босковского Гіркого Вина у Вашого шторника або напишіть собі по „Вказівник до будучности" до: Bosak Manufacturing Company, Scranton, Pa. 41-44

СПОДНІ ЗА $2.95 І ВИСШЕ

Роблені на Вашу міру.

ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ.

ТЕПЕР можете дістати найліший матеріял, найновіші стилі і найчистіу роботу по найнизших цінах в Америці, за що ґарантуємо! Всі сподні робимо з отворами для спасу. Міцні кишені! Сподні, без огляду на якість, ґарантуємо.

Поношане описуємо наш товар і ціни.

Сподні з темної матерії білими смужками, або сірі з смужках, що варт $5.50 продаємо за $2.95

Брунатні суконні, білі смужки, а також темно сірі, в гарні смужки, варт $7.50, тепер $4.95

Суконні темні, з смужками, добра матерія, $9.50 сподні $5.25

Гарні суконні сині, в смужки, звичайно $8.00, тепер лиш $5.25

Вовняні синіі, в смужки, що варт $12 за $6.75

Не посилайте гроший. Вистарчить 35 цент. з кождим замовленем. Заплатите, як дістаєте товар. Витніть це оголошенє і зазначіть міра в моє ..... міра від ярмку в дім ..... міра від ноги в дім .....

Пишіть свою ціну сподень. Матерії в нас не богато, отже замовляйте ЗАРАЗ! Подайте своє ім'я і адресу та зазначіть одинцем цену сподень. 39,44

LUXUS PANTS MFG. CO., Manufacturers of Pants only

Dept. 90, 1513 Emma St., Chicago, Ill.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА Української Портретнія

Без різниці в котрій стороні Америки або сходні мешкете, телефонуйте до МУЗИКИ і зробіть гроші.

2231 W. CHICAGO AVE.

Tel. Seely 4255 і West 6537